

การศึกษาการใช้โปรแกรมจิตบำบัดระดับประจักษ์ต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคจิตจากสุรา
สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา

นางสาวจริยา บุญเชิญ

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2548
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

**A STUDY OF USING GROUP SUPPORTIVE PSYCHOTHERAPY ON DEPRESSION
OF ALCOHOLIC PSYCHOSIS PATIENTS SOMDETHAOPRAYA INSTITUTE OF PSYCHAITRY**

Miss Jariya Boonchoen

**An Independent Project Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing
Chulalongkorn University
Academic Year 2005**

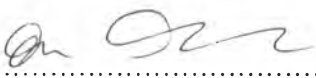
หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้โปรแกรมกลุ่มจิตบำบัดระดับประคองต่อ
ภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคจิตจากสุรา
สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จพระเจ้าพระยา
โดย นางสาว จรียา บุญเชิญ
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญรัชชัย

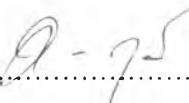
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญรัชชัย)

.....กรรมการ
(นางดวงตา กุลรัตน์ญาณ)

จริยา บุญเชิญ: การศึกษาการใช้โปรแกรมกลุ่มจิตบำบัดระดับประคองต่อภาวะซึมเศร้า
 ของผู้ป่วยโรคจิตจากสุรา สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา (A STUDY OF
 USING GROUP SUPPORTIVE PSYCHOTHERAPY ON DEPRESSION OF ALCOHOLIC
 PSYCHOSIS PATIENTS SOMDETHAOPRAYA INSTITUTE OF PSYCHAITRY)
 อาจารย์ที่ปรึกษา รศ. ดร. อรพรรณ ลือบุญรัชชัย, 153 หน้า

โครงการศึกษาอิสระ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคจิตจากสุราก่อน
 และหลังการเข้าร่วมโปรแกรมกลุ่มจิตบำบัดระดับประคอง กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้ป่วยที่มีภาวะซึมเศร้า
 จากสุรา ที่รับการรักษาแบบผู้ป่วยใน ณ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยา จำนวน 20 ราย
 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการศึกษาคือ โปรแกรมกลุ่มจิตบำบัดระดับประคองต่อภาวะซึมเศร้า
 ของผู้ป่วยโรคจิตจากสุรา ซึ่งผ่านการตรวจความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ใน
 การประเมินผลการศึกษา ได้แก่ แบบประเมินภาวะซึมเศร้าของ Beck (1967) มีค่าความเที่ยง หาโดย
 สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ
 0.74 เครื่องมือกำกับการทดลอง ได้แก่ แบบประเมินความสำนึกในคุณค่าแห่งตน ของคูเปอร์
 สมิท (Coopersmith, 1981) ซึ่งหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยสูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของ
 ครอนบาค (Cronbach' Alpha Coefficient) ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.70 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้วิธี
 วิเคราะห์ความแปรปรวนโดยการทดสอบค่าที (Dependent t – test)

ผลการศึกษารูปได้ดังนี้

คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของผู้โรคจิตจากจากสุราของกลุ่มหลังการใช้กลุ่มจิตบำบัด
 ระดับประคอง ลดลงกว่าก่อนการทดลอง

สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
 ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต..... จริยา บุญเชิญ
 ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

4677802436: MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEYWORD: GROUP SUPPORTIVE PSYCHOTHERAPY / DEPRESSION /
ALCOHOLIC PSYCHOSIS PATIENTS

JARIYA BOONCHOEN : A STUDY OF USING GROUP SUPPORTIVE
PSYCHOTHERAPY ON DEPRESSION OF ALCOHOLIC PSYCHOSIS PATIENTS

SOMDETHAOPRAYA INSTITUTE OF PSYCHAITRY. THE INDEPENDENT

STUDY ADVISOR: ASSOC. PROF. ORAPHUN LUEBOONTHAVATCHAI,

Ph.D.153 pp.

The purpose of this independent study was to compare depression scores of alcoholic psychosis patients before and after receiving group supportive psychotherapy. The study sample were 20 depression alcoholic psychosis patients who were treated in patients department Sordetchaopraya institute of psychiatry. The instruments were group supportive psychotherapy , Beck depression inventory (BDI), and the self esteem questionnaire . The reliability of these instruments were .74 and .70 , respectively. The dependent t-test was used in data analysis.

The major finding was as follows:

The mean scores of depression of alcoholic psychosis patients after receiving the group supportive psychotherapy program were significantly lower than before using such program , at the .05 level.

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing . Student's signature..... JARIYA BOONCHONE

Academic year 2005

Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้สำเร็จด้วยความกรุณาของ รองศาสตราจารย์ ดร. อรพรรณ ลือบุญธวัชชัย อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการที่ให้ความเอาใจใส่ ช่วยเหลือให้คำปรึกษา แนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆตลอดจนคอยให้กำลังใจ ซึ่งผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งในพระคุณ จึงขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. จินตนา ยูนิพันธุ์ ประธานสอบโครงการศึกษาอิสระ และนางดวงตา กุลรัตนญาณ กรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ทำให้โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ขอขอบพระคุณผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่านที่กรุณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาของเครื่องมือ และให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ที่ให้ทุนการศึกษา ขอขอบพระคุณท่านผู้อำนวยการ สถาบันจิตเวชศาสตร์สมเด็จเจ้าพระยาที่ให้โอกาสทางการศึกษา หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล หัวหน้าหอผู้ป่วยพัยหมอกและรสุคนธ์ พี่ๆและเพื่อนร่วมงานทุกท่าน ที่รับแลกเวร ให้เวลา ให้คำปรึกษา และให้กำลังใจ มาโดยตลอด รวมถึงผู้เข้าร่วมโครงการตลอดจนผู้ช่วยในการดำเนินโครงการที่ให้ความร่วมมือในการจัดโครงการนี้จนสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณคณาจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่านที่ได้ถ่ายทอดวิชาความรู้ และประสบการณ์อันมีคุณค่ายังแก่ผู้ศึกษา และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่คณะพยาบาลศาสตร์ทุกท่าน ที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการติดต่อเอกสารในการดำเนินการโครงการศึกษาอิสระ

ขอกราบขอบพระคุณ คุณแม่ละออง บุญเชิญ ที่ให้กำลังใจ กำลังทรัพย์ และเข้าใจเหตุผลที่ให้เวลาในการดูแลได้น้อยลง ขอขอบพระคุณ คุณเพลิน เสียงโซคอยู่ ที่เป็นแรงผลักดันสู่ความสำเร็จ รวมถึงครอบครัวของคุณเพลิน ที่ให้ความเอื้อเฟื้อ ขอขอบคุณ คุณสิทธิชัย คนบุญ ที่ให้กำลังใจ และช่วยเหลือในด้านต่างๆเสมอมา และขอขอบคุณเพื่อนร่วมห้องพักและร่วมชั้นเรียนทุกท่านที่เป็นกำลังใจกันมาโดยตลอด

คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากการศึกษานี้ ขอมอบแก่กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ป่วยโรคจิตจากสุรา ขอให้ท่านมีสุขภาพกาย สุขภาพใจแข็งแรง สมบูรณ์ ตลอดไป

จริยา บุญเชิญ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฉ
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การศึกษา	6
แนวคิดเหตุผล และสมมติฐานในการจัดดำเนิน โครงการ	6
สมมติฐานในการศึกษาครั้งนี้	9
ขอบเขตการศึกษา	9
คำจำกัดความที่ใช้	9
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	11
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสุรา	12
แนวคิดเกี่ยวกับผู้ติดสุรา	13
แบบประเมินและคัดกรองความผิดปกติจากสุรา	14
แนวคิดเกี่ยวกับโรคจิตจากสุรา	15
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้า	29
กลุ่มจิตบำบัดแบบประคับประคอง	44
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	
ลักษณะประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	64
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	65
การเก็บรวบรวมข้อมูล	65
การวิเคราะห์ข้อมูล	107
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	109
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	115

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บรรณานุกรม	123
ภาคผนวก	132
ภาคผนวก ก รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ	133
ภาคผนวก ข สถิติที่ใช้ในการศึกษา	135
ภาคผนวก ค ตัวอย่างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา	137
ประวัติผู้ศึกษา	153

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของแบบประเมินความสำนึกในคุณค่า 106 แห่งตนของในกลุ่มผู้ป่วยโรคจิตจากสุรา ก่อนและหลัง โปรแกรมกลุ่มจิตบำบัด ประคับประคองต่อภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคจิตจากสุราลักษณะของกลุ่ม ตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ สถานภาพสมรส	106
2. แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยโรคจิตจากสุรา จำแนกตาม อายุ 110 สถานภาพสมรส การศึกษา อาชีพ	110
3. แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยจิตเวชที่เสพติดสุรา จำแนกตาม 111 รายได้ ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดื่มสุรา อายุที่เริ่มดื่มสุราครั้งแรก ระยะเวลา ที่เริ่มเสพติดสุรา ประวัติการดื่มสุราของบิดา – มารดา	111
4. แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ป่วยจิตเวชที่เสพติดสุรา จำแนกตาม 112 การอยู่อาศัยร่วมกับผู้ที่ดื่มสุรา และจำนวนครั้งของการบำบัดรักษาแบบผู้ป่วยใน	112
5. เปรียบเทียบคะแนนภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วยโรคจิตจากสุราก่อนและหลังการใช้ 113 โปรแกรมจิตบำบัดประคับประคองแบบกลุ่ม	113
6. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนระดับภาวะซึมเศร้าของผู้ป่วย 114 โรคจิตจากสุราก่อนและหลังการใช้โปรแกรมจิตบำบัดประคับประคองแบบกลุ่ม	114